

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **T. T. D.,** zastoupen Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 2. 2016, č. j. 57 A 58/2015 – 52,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 2. 2016, č. j. 57 A 58/2015 – 52, **se ruší.**

II. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 24. 4. 2015, č. j. MV-4039-5/SO-2015, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 22 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce Mgr. Marka Čechovského, advokáta se sídlem Opletalova 25, Praha 1.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) ze dne 25. 2. 2016, č. j. 57 A 58/2015 – 52 (dále jen „napadený

rozsudek“), jímž krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 4. 2015, č. j. MV-4039-5/SO-2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 3. 12. 2014, č. j. OAM-2226-16/ZR-2014 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zrušena žalobci platnost povolení k trvalému pobytu a byla mu stanovena lhůta 30 dnů k vycestování z území České republiky. Trvalý pobyt byl žalobci zrušen z toho důvodu, že pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců.

[2] Žalovaná se v napadeném rozhodnutí ztotožnila s posouzením okolností rozhodných pro zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu správním orgánem I. stupně. Správní orgán I. stupně zjistil dobu nepřetržité nepřítomnosti žalobce na území států Evropské unie přesahující 12 měsíců, což ani žalobce nepopřel. Žalobce svou nepřítomnost zdůvodnil svým nepříznivým zdravotním stavem a jeho léčbou. Žalovaná se shodla se závěrem správního orgánu I. stupně, že doložené záznamy ošetřujícího lékaře ve zdravotní knížce, stanovená léčba, jakož i značné časové odstupy mezi jednotlivými návštěvami u lékaře nepotvrzují, že by se žalobce po dobu svého pobytu v zemi původu léčil se závažným onemocněním, které by mu cca 3,5 roku bránilo v návratu na území států Evropské unie. Žalobce tedy nedoložil takovou závažnost onemocnění, která by mohla být posouzena jako překážka bránící zrušení platnosti jeho povolení k trvalému pobytu. Pro aplikaci podmínky přiměřenosti zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce není podle názoru žalované opora v § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná konstatovala, že žalobce, jeho družka a nezletilý syn pobývali po dobu delší než 12 měsíců nepřetržitě mimo území států Evropské unie; také v jejich případě je dán stejný důvod ke zrušení platnosti jejich povolení k trvalému pobytu. V důsledku zrušení platnosti povolení žalobce k trvalému pobytu tedy nemůže dojít k jejich rozdělení. Všichni tři přitom mohou podle žalované získat nové oprávnění k pobytu a zajistit si tak v souladu s právními předpisy další pobyt v České republice. Porovnáním veřejného zájmu nad zájmem žalobce setrvat na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu, které však od 22. 1. 2011 do 11. 7. 2014 nevyužíval, lze podle názoru žalované dospět k závěru, že je dána převaha zájmu veřejného. Požadavek na proporcionalitu rozhodnutí je proto naplněn.

[3] Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce žalobou podanou u krajského soudu. Žalobce namítal, že napadené rozhodnutí bylo v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci; správní orgány nezákonně přenesly na žalobce důkazní břemeno. Správní orgány nesprávně dovodily, že cestovní doklady vydané Vietnamskou socialistickou republikou jsou veřejnými listinami ve smyslu § 53 odst. 3 správního řádu. Žalovaná přitom vycházela pouze z žalobcova cestovního dokladu jako jediného důkazu. Správní orgány neuznaly prokázané zdravotní důvody bránící žalobci v návratu do České republiky jako závažné důvody ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná dovodila souvztažnost § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců a vyhlášky č. 274/2004 Sb., kterou se stanoví seznam nemocí, které by mohly ohrozit veřejné zdraví, a seznam nemocí a postižení, které by mohly závažným způsobem

ohrozit veřejný pořádek (dále jen „vyhláška č. 274/2004 Sb.“); s tímto posouzením žalobce nesouhlasí. Správní orgány měly podle názoru žalobce nechat vypracovat znalecký posudek na posouzení závažnosti jeho onemocnění. Správní orgány byly také podle názoru žalobce povinny se vypořádat s přiměřeností zrušení povolení žalobce k trvalému pobytu; žalobce v rámci tohoto povolení pobývá v České republice již od roku 2006, na území pobývá také jeho družka a nezletilý syn, který navštěvuje základní školu. Pokud zákon o pobytu cizinců takovou povinnost správním orgánům neukládá, jsou přesto správní orgány povinny s odkazem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) tento dopad zkoumat. Správní orgány rovněž v této souvislosti pochybily, pokud žalobce nepředvolaly k účastnickému výslechu, resp. vyjádření účastníka řízení.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku nepřisvědčil žalobní námitce, že správní orgány vycházely z jediného důkazu, a to z cestovního dokladu žalobce. Správní orgány podle krajského soudu vycházely nejen z údajů v cestovním dokladu žalobce, ale rovněž např. z výpovědi žalobce a z jeho zdravotní knížky (lékařských zpráv). Krajský soud dále konstatoval, že správní orgány neoznačily cestovní doklad žalobce za veřejnou listinu, avšak nelze přehlédnout, že čl. 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) [pozn. NSS: nyní čl. 12 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (kodifikované znění)], zavedl domněnku správnosti záznamů v cestovním dokladu, kterou je možné vyvrátit, pokud státní příslušník třetí země předloží věrohodné důkazy o své přítomnosti. Žalobce záznamy uvedené v jeho cestovním dokladu nijak nezpochybnil. Správní orgány tedy nepochybily, pokud vycházely při svém rozhodování ze záznamů uvedených v jeho cestovním dokladu. K námitce týkající se prokazování zdravotních obtíží žalobce krajský soud konstatoval, že v tomto případě měly správní orgány obou stupňů omezený prostor k obstarávání důkazů nad rámec důkazů, které předložil žalobce. Bylo především v zájmu žalobce, aby sám tvrdil a prokázal závažné důvody, které mu bránily v pobytu na území České republiky.

[5] K námitce žalobce, která se týkala aplikace vyhlášky č. 274/2004 Sb., krajský soud konstatoval, že správní orgán I. stupně pro účely aplikace § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců považoval za závažné onemocnění nejen takové poškození zdraví, které je uvedeno v citované vyhlášce, ale rovněž další onemocnění nebo úrazy, které cizinci (v projednávané věci žalobci) nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců objektivně brání v návratu na území z důvodu hospitalizace a následného léčebného režimu. Krajský soud se ztotožnil se závěry správních orgánů, že s ohledem na zjištěnou závažnost onemocnění žalobce a četnost jeho návštěv u lékaře (během cca 3,5 roku žalobce lékaře navštívil ve čtyřech případech ve značných časových rozestupech), nelze jeho zdravotní potíže považovat za závažné důvody ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k uvedenému nepovažoval krajský soud za nezbytné ani vypracování znaleckého posudku.

[6] Žalobce v žalobě rovněž vytkl, že žalovaná rezignovala na zkoumání dopadu napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Krajský soud se v tomto ohledu ztotožnil s názorem žalované, že v § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců taková podmínka zakotvena není; citované ustanovení splnění této podmínky bez dalšího předpokládá.

[7] Krajský soud rovněž konstatoval nedůvodnost žalobní námitky, že nebyl proveden účastnický výslech žalobce; tento výslech byl proveden dne 1. 10. 2014.

[8] Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[9] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel") kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[10] Krajský soud se podle stěžovatele zejména nevypořádal dostatečně a přezkoumatelně s uplatněnými žalobními námitkami. Rozhodnutí krajského soudu považuje stěžovatel za nepřezkoumatelné, neboť byl nedostatečně zjištěn stav věci ve smyslu § 3 správního řádu. Správnímu orgánu byly doloženy zdravotní knížky stěžovatele i jeho družky, na jejichž základě bylo prokázáno, že na straně stěžovatele existoval závažný důvod, pro který objektivně nemohl Vietnam opustit, neboť byl vážně nemocný a jeho zdravotní stav neumožňoval absolvovat tak dalekou cestu. Stěžovatel zdůraznil, že správním orgánům nepřísluší bez odborného stanoviska posouzení jeho zdravotního stavu; degenerativní onemocnění páteře spolu s herniovaným diskem bederní páteře jsou důvody, pro něž by návrat stěžovatele v době trvání těchto potíží představoval značnou komplikaci s možnými nedozírnými následky.

[11] Stěžovatel v této souvislosti odkázal na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. 8. 2015, č. j. 10 A 31/2015 - 38, publ. pod č. 3299/2016 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná též na www.nssoud.cz), v němž uvedený krajský soud konstatoval, že „[z]*e zjištěných skutkových okolností případu je krajský soud jednoznačně přesvědčen o tom, že onemocnění tuberkulózou a s tím související hospitalizace a následná ambulantní léčba představovaly pro žalobce závažný důvod, který mu znemožňoval navrácení se na území státu EU. Ovšem správní orgány neprovedly dostatečné dokazování v tom směru, aby jednoznačně postavily najisto, jak dlouho závažné onemocnění žalobce trvalo jako překážka jeho návratu a zároveň jako závažný důvod, po dobu kterého daná dvanáctiměsíční doba neběží a nemůže tedy uplynout*". Stěžovatel uvedl, že pokud chtěly správní orgány (a následně krajský soud) řádně zjistit skutečný stav věci, měly přistoupit k důkladnému objasnění jeho zdravotních problémů, a to na základě odborných vyjádřeních lékařů a znaleckého posudku. Správní orgány však usuzovaly na závažnost onemocnění stěžovatele primárně na základě četnosti jeho návštěv u lékaře, které však „*nejsou průkazným materiálem*". Závažnost určitých onemocnění spočívá na délce nutného léčení, které v těchto případech bylo dlouhotrvající a vyžadující klid a pravidelné užívání

pokračování

léků; případné cestování stěžovatele na tak velkou vzdálenost by bylo v rozporu s doporučením lékařů.

[12] Dále stěžovatel namítl, že správní orgány délku jeho pobytu mimo území států Evropské unie zakládají pouze na přechodových razítkách. Podle stěžovatele ovšem tato razítka nejsou průkazná, neboť ne každý stát Evropské unie (ač je to jeho povinnost) cestovní doklady těmito razítky opatřuje. Navíc se správní orgán při účastnickém výslechu stěžovatele nedotazoval na přesnou dobu, od které se stěžovatel nacházel na území Vietnamu. Konkretizující otázky ze strany správního orgánu, na kterém leží důkazní břemeno ve správním řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu, nebyly položeny. Podle stěžovatele nelze proto bez dalšího konstatovat, že byl od neurčité doby nepřetržitě na území Vietnamu.

[13] Stěžovatel rovněž zdůraznil, že ačkoli byl dne 1. 10. 2014 vyslechnut, bylo provedení jeho účastnického výslechu nedostatečné, neboť nebyl zjištěn případný nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.

[14] Podle stěžovatele nebyla správními orgány posouzena ani samotná otázka přiměřenosti rozhodnutí o zrušení platnosti jeho povolení k trvalému pobytu ve vztahu k jeho soukromému a rodinnému životu a k důvodům, které k vydání rozhodnutí o zrušení platnosti povolení stěžovatele k trvalému pobytu vedly. Stěžovatel v tomto ohledu odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) v cizineckých věcech; tyto soudy vyžadují v cizineckých věcech zohlednit řadu faktorů, zejména pak (1) povahu a závažnost dotčeného veřejného zájmu (např. závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem); (2) délku pobytu cizince v hostitelském státě; (3) dobu, jež uplynula od porušení veřejného pořádku či spáchání trestného činu a chování cizince v průběhu této doby; (4) stěžovatelovu rodinnou situaci (např. doba trvání manželství a jiné faktory vyjadřující efektivnost rodinného života páru); (5) počet nezletilých dětí a jejich věk; (6) rozsah, v jakém by byl soukromý a/nebo rodinný život cizince narušen (tj. vliv na ekonomický, osobní a rodinný život jednotlivce, včetně vlivu na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo zůstat v hostitelském členském státě na základě samostatného pobytového oprávnění); (7) rozsah a intenzita vazeb na hostitelský stát (příbuzní, návštěvy, jazykové znalosti apod.); (8) imigrační historii dotčených osob (např. porušení imigračních pravidel v minulosti); a (9) věk a zdravotní stav dotčeného cizince (viz např. rozsudek ESLP ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99; rozsudek ESLP ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, body 57-58). Podle názoru stěžovatele rovněž samo zrušení povolení k trvalému pobytu může svými důsledky (např. existenčním ohrožením cizince a jeho rodiny) za určitých okolností samo o sobě představovat natolik intenzivní zásah do soukromého a rodinného života cizince, že půjde o nepřiměřený zásah ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Ve věci však tyto okolnosti byly absolutně opomenuty, neboť správní orgány se spokojily toliko s konstatováním, že v § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců se požadavek zkoumání přiměřenosti rozhodnutí neobjevuje. Stěžovatel má přitom nezletilé dítě, které žije od svého narození na území České republiky spolu se svou matkou a otcem (stěžovatelem), navštěvuje 4. třídu Základní školy Hlávkova v Aši, kde je plnohodnotným žákem

se spoustou přátel, pilným studentem a neoddělitelnou součástí třídního kolektivu. Stěžovatel s družkou na území České republiky podnikají a všichni chápou Českou republiku jako svou rodnou zemi, v níž spolu chtějí žít. Zrušení trvalého pobytu stěžovatele a nucené opuštění České republiky by pro něj vzhledem k přítomnosti družky a syna na území České republiky mělo nedozírné důsledky. Synovi stěžovatele je pouze 10 let, je materiálně i citově naprosto závislý na rodičích a nucené odloučení od nich z důvodu nepřiměřeného rozhodnutí o zrušení platnosti povolení stěžovatele k trvalému pobytu by bylo nejen v rozporu se zákonem o pobytu cizinců, ale taktéž s Úmluvou. Správní orgán tedy podle stěžovatele postupoval v rozporu s § 2 správního řádu, neboť jednal v rozporu s mezinárodními úmluvami, které mají aplikační přednost.

[15] S ohledem na uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[16] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na část III. napadeného rozhodnutí, kde se k námitkám stěžovatele podrobně vyjádřila. Ke zdůrazňované závažnosti nemoci stěžovatele žalovaná uvedla, že veškeré stěžovatelem tvrzené zdravotní komplikace byly a nadále jsou v České republice léčitelné moderní medicínou na nejvyšší vědecké úrovni, přičemž stěžovatel měl jakožto nositel veřejného zdravotního pojištění k této léčbě přístup. Jestliže se rozhodl upřednostnit tradiční, ale zdlouhavou léčbu akupunkturou v zemi svého původu, není třeba tuto skutečnost prokazovat znaleckým posudkem. S uvedenou volbou stěžovatele zjevně souvisí i jeho výpověď ve správním řízení, podle níž ve vlasti setrval také na přání svých rodičů. Tyto okolnosti nelze posoudit jako závažné důvody dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců opravňující k nepřítomnosti na území států EU trvající tři a půl roku.

[17] Žalovaná navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).
[19] Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Přitom zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[20] Kasační stížnost je zčásti důvodná. Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že v obdobné věci týkající se družky stěžovatele již Nejvyšší správní soud rozhodl rozsudkem ze dne 10. 5. 2018, č. j. 6 Azs 201/2016 – 46, ve znění opravného usnesení ze dne 17. 5. 2018, č. j. 6 Azs 201/2016 – 53, kterými zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 30. 6. 2016, č. j. 57 A 57/2015 – 57, a zrušil také rozhodnutí žalované ze dne 24. 4. 2015, č. j. MV-4076-5/SO-2015, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení; s ohledem na

blízkou souvislost těchto věcí Nejvyšší správní soud ze závěrů uvedeného rozsudku vychází, samozřejmě se zohledněním některých skutkových odlišností obou případů.

[21] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti, kterou neshledal důvodnou. Krajský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami a v dostatečném rozsahu své závěry zdůvodnil (k otázce přezkoumatelnosti srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, a ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 – 36, publ. pod č. 1389/2007 Sb. NSS). Ostatně sám stěžovatel se závěry krajského soudu polemizuje a v kasační stížnosti uvádí, v čem spatřuje nezákonnost postupu správních orgánů a krajského soudu, což by jistě nebylo možné, pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[22] Podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců platnost povolení k trvalému pobytu bude zrušena, jestliže cizinec pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí.

[23] Platnost povolení k trvalému pobytu se tedy zruší, jestliže osoba pobývala mimo území států Evropské unie po dobu více než 12 měsíců. Je ovšem pamatováno i na situace, kdy na straně cizince jsou objektivní závažné důvody, proč se nemohl vrátit zpět na území států Evropské unie, a v případě, že jsou tyto závažné důvody prokázány, správní orgán platnost povolení k trvalému pobytu nezruší. V § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je uveden demonstrativní výčet těchto závažných důvodů.

[24] Stěžovatel vytýká nesprávné posouzení závažných důvodů na jeho straně, pro které objektivně nemohl opustit Vietnam.

[25] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel se dne 14. 7. 2014 dostavil ke správnímu orgánu I. stupně na jeho pracoviště v Karlových Varech k nahlášení nového cestovního dokladu a nového ubytování. V čestném prohlášení ze dne 14. 7. 2014 uvedl, že v lednu 2011 odcestoval na dovolenou do Vietnamu, byl nemocný a léčil se. Do České republiky se vrátil dne 11. 7. 2014. Ve své výpovědi ze dne 1. 10. 2014 stěžovatel uvedl, že na území České republiky podniká, žije společně se svou družkou V. T. A. a jejich nezletilým synem T. T. P. D., který navštěvuje základní školu a soukromou výuku českého jazyka (první dvě třídy absolvoval ve Vietnamu). Z území České republiky stěžovatel vycestoval naposledy dne 23. 1. 2011 a vrátil se dne 11. 7. 2014. Ve Vietnamu stěžovatel bydlel v Hanoji u svých rodičů a léčil se tam „*s páteří*“. Těmito zdravotními potížemi trpěl od dubna 2011 (při chůzi ho bolela páteř). Stěžovatel uvedl, že hospitalizovaný pro své zdravotní problémy nebyl, ale musel být například na celodenním vyšetření. K otázce správního orgánu, že z jeho zdravotní knížky plyne, že byl u lékaře pouze ve čtyřech případech, stěžovatel uvedl, že mu lékaři doporučili, aby se léčil doma. Stěžovatel rovněž poukázal na to, že ve Vietnamu mohl chodit častěji na akupunkturu než v České republice. V současné době se již cítí lépe. Ze zdravotní knížky stěžovatele dále plyne, že mu byla dne 2. 5. 2011 stanovena diagnóza „*herniovaný disk a bederní páteř*“, léčba injekcemi a léky ve formě tablet. Dne 14. 12. 2012 mu byla stanovena stejná diagnóza a léčba tabletami. Dne 17. 6. 2013 mu byla stanovena

diagnóza „*degenerativní páteř*“ a léčba tabletami. Shodná diagnóza byla stěžovateli stanovena také dne 16. 4. 2014, opět léčba tabletami. Ze správního spisu je rovněž zřejmé, že nezletilý syn stěžovatele byl ve školním roce 2014/15 žákem třetího ročníku základní školy.

[26] Z kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel má na rozdíl od žalované a krajského soudu za to, že jeho pobyt mimo území států Evropské unie byl odůvodněn závažným onemocněním; k posouzení závažnosti si měl správní orgán vyžádat znalecký posudek.

[27] Stěžovatel odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. 8. 2015, č. j. 10 A 31/2015 - 38. V tomto rozsudku dospěl uvedený krajský soud k závěru, že zákonem tolerovaná doba pobytu nepřetržitých dvanácti měsíců mimo území států EU podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců neběží po dobu vzniku a trvání závažného důvodu v podobě závažného onemocnění, které brání cizinci v návratu. O dobu trvání tohoto závažného důvodu se tolerovaná doba dvanácti měsíců prodlužuje. Krajský soud v Českých Budějovicích v citovaném rozsudku dospěl k závěru, že správní orgány neprovedly dostatečné dokazování v tom směru, aby jednoznačně postavily najisto, jak dlouho závažné onemocnění žalobce trvalo jako překážka jeho návratu. Jednalo se však o skutkově odlišný případ, kdy byl žalobce hospitalizován a po ukončení hospitalizace docházel na pravidelné prohlídky po třech měsících. Za účelem řádného zjištění skutkového stavu věci Krajský soud v Českých Budějovicích v dané věci považoval za nezbytné opatřit překlad lékařské knížky žalobce. S ohledem na to, že žalobce trpěl tuberkulózou, považoval krajský soud dále za nezbytné, aby správní orgán do spisu doplnil odborné stanovisko nebo znalecký posudek k otázce, jak probíhá tuberkulóza a její ambulantní léčba.

[28] V nyní posuzovaném případě byla součástí správního spisu předložená zdravotní knížka stěžovatele. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem, že ze záznamů ve zdravotní knížce neplyne, že by stěžovatel trpěl závažným onemocněním, které by mu bránilo v návratu na území států Evropské unie. Stěžovatel nebyl hospitalizován a lékaře navštívil pouze ve čtyřech případech v průběhu téměř 3,5 roku, přičemž léčba se podle jeho zdravotní knížky omezila na na tablety a injekce, dále stěžovatel uvedl, že se léčil akupunkturou. Za těchto okolností není pochyb o dostatečném zjištění skutkového stavu a nebylo proto potřebné, aby si správní orgány k posouzení závažnosti onemocnění stěžovatele vyžádaly znalecký posudek nebo odborné vyjádření. Z dlouhých časových rozestupů mezi návštěvami lékaře a z charakteru stanovených diagnóz je zřejmé, že stěžovatel měl možnost se vrátit alespoň na krátkou dobu na území států Evropské unie a zabránit tak aplikaci § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

[29] Důvodnou neshledal Nejvyšší správní soud ani námitku týkající se skutečné délky doby nepřítomnosti stěžovatele na území států Evropské unie. Stěžovatel tvrdí, že přechodová razítka v cestovním dokladu nejsou průkazná. Nejvyšší správní soud se otázkou záznamů v cestovním dokladu zabýval např. v rozsudku ze dne 26. 11. 2015, č. j. 9 Azs 218/2015 - 51, v němž konstatoval: „*Schengenský hraniční kodex zavádí v čl. 11 domněnku správnosti záznamů v cestovním dokladu, kterou je možné dle odst. 2 téhož článku vyvrátit, pokud státní příslušník třetí země jakýmkoli způsobem předloží věrohodné důkazy, například v podobě jízdenky či letenky nebo svědectví o své přítomnosti.*“ Z této úpravy

vycházel rovněž krajský soud. Stěžovatel se přitom žádným způsobem ani nepokusil vyvrátit domněnku správnosti těchto záznamů; informace, které vyplývají z cestovního dokladu stěžovatele je tedy nutno považovat za pravdivé. Tyto informace přitom potvrdil sám stěžovatel v rámci své výpovědi dne 1. 10. 2014, kdy uvedl, že do Vietnamu odcestoval koncem ledna 2011 a do České republiky se vrátil až dne 11. 7. 2014. Pokud sám stěžovatel údaje zjištěné v průběhu správního řízení nezpochybňoval, ale naopak je výslovně potvrdil, nebylo nezbytné, aby mu správní orgány kladly další dotazy na přesnou dobu, odkdy byl stěžovatel na území Vietnamu.

[30] Stěžovatel dále namítal, že správní orgány neposoudily otázku přiměřenosti rozhodnutí o zrušení jeho povolení k trvalému pobytu ve vztahu k jeho soukromému a rodinnému životu.

[31] K této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že podle čl. 8 Úmluvy má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

[32] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v rozsudku ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016 - 30, posuzoval právní otázku, zda je povinností správního orgánu při vydávání rozhodnutí, jímž se ruší platnost povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, zhodnotit přiměřenost dopadu takového rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku zdůraznil, že v případě rušení platnosti povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců není v daném zákoně výslovně stanoveno zkoumání přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života (srov. bod 30). Dále zdejší soud konstatoval: „*Skutečnost, že zákonodárce do zákona výslovně nezakotvil nutnost zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, nepovažuje Nejvyšší správní soud za náhodnou. Nastavení podmínek pro zrušení trvalého pobytu dle daného ustanovení je totiž takové povahy, že nutně nevyžaduje korektiv v podobě zkoumání přiměřenosti dle § 174a zákona o pobytu cizinců.*“ (srov. bod 33 a 34 citovaného rozsudku). K obdobnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud také v rozsudku ze dne 9. 3. 2017, č. j. 7 Azs 338/2016 - 39, a to ve vztahu k rušení platnosti povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

[33] V rozsudku ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017 - 29, Nejvyšší správní soud potom výše uvedené závěry doplnil, když konstatoval: „*Skutečnost, že zákon o pobytu cizinců výslovně nepředepisuje posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí podle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života, na rozdíl od jiných rozhodnutí vydaných podle tohoto zákona, znamená pouze tolik, že zákonodárce typově vyhodnotil dopady takových rozhodnutí do soukromého a rodinného života jako nízké, až zanedbatelné. Nelze však současně ztrácet ze zřetele, že Česká republika je mimo jiné smluvní stranou Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jejíž článek 8 zavazuje smluvní státy k respektu*

vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Povinnost zvážit přiměřenost dopadu každého rozhodnutí do těchto práv tak vyplývá přímo z Úmluvy."

[34] Podmínky § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců jsou tedy nastaveny tak, že ve většině případů lze předpokládat, že rozhodnutím o zrušení trvalého pobytu z tohoto zákonného důvodu nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života, a tedy k porušení čl. 8 Úmluvy; takovou situaci však nelze *a priori* vyloučit. Čl. 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. Uvedené znamená, že pokud stěžovatel v řízení o zrušení svého povolení k trvalému pobytu namítá nepřiměřenost zásahu do svého soukromého a rodinného života a porušení čl. 8 Úmluvy, musí se správní orgány s touto námitkou vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v dotčeném řízení vyžaduje, nebo nevyžaduje posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Na tomto závěru nic nemění ani nový odstavec 3 § 174a zákona o pobytu cizinců, jenž byl do tohoto ustanovení doplněn s účinností od 15. 8. 2017.

[35] V nyní posuzované věci se skutkové okolnosti případu zásadním způsobem liší od rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016 - 30, neboť stěžovatelova družka a nezletilý syn měli také vydáno povolení k trvalému pobytu na území České republiky, jehož platnost jim byla zrušena z téhož důvodu jako stěžovateli; řízení ve věci přezkumu zrušení platnosti jejich povolení k trvalému pobytu je, resp. bylo u Nejvyššího správního soudu vedeno pod sp. zn. 5 Azs 47/2016 a 6 Azs 201/2016, přičemž, jak již bylo konstatováno, v posledně uvedené věci týkající se družky stěžovatele již Nejvyšší správní soud rozhodl rozsudkem ze dne 10. 5. 2018, č. j. 6 Azs 201/2016 – 46.

[36] Nejvyšší správní soud tedy i v tomto případě podotýká, že podle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte by primárním hlediskem při jakékoli činnosti orgánů veřejné moci týkající se dětí měl být nejlepší zájem dítěte, a tuto důležitou zásadu integroval Evropský soud pro lidská práva i do své judikatury k čl. 8 Úmluvy, jak vyplývá např. z rozsudku velkého senátu ESLP ze dne 6. července 2010, *Neulinger a Shuruk proti Švýcarsku*, stížnost č. 41615/07, bod 135. Zásada nejlepšího zájmu dítěte neznamená, že je třeba přijmout všechny děti, kterým by se lépe žilo ve smluvním státě Úmluvy, nicméně správní orgány i soudy smluvních stran musí přiznat tomuto zájmu rozhodující význam. Při určení nejlepšího zájmu dítěte smluvní strany požívají určitý prostor pro uvážení, které ovšem podléhá přezkoumání ze strany Evropského soudu pro lidská práva. Rozpor s čl. 8 Úmluvy nastane především za situace, kdy odůvodnění vnitrostátních rozhodnutí neobsahují dostatečné individuální posouzení protichůdných zájmů, včetně nejlepšího zájmu dítěte tak, aby mezi nimi bylo možné dosáhnout spravedlivé rovnováhy (viz např. rozsudek ESLP ze dne 8. listopadu 2016, *El Ghatet proti Švýcarsku*, stížnost č. 56971/10, zejména body 46-47 a prejudikatura ESLP tam citovaná).

[37] Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že krajský soud se k námitce nepřiměřeného zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele ztotožnil s argumentací žalované v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Ze správního spisu je přitom zřejmé, že stěžovatel se již v odvolání domáhal posouzení přiměřenosti zásahu rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy, a to s ohledem na svou rodinnou a sociální situaci, jakož i míru integrace v České republice. Žalovaná porovnala veřejný zájem na regulaci přistěhovalectví se zájmem stěžovatele

setrvat na území na základě povolení k trvalému pobytu, které však nebylo stěžovatelem po dobu cca 3,5 roku využíváno, a dospěla k závěru o převaze zájmu veřejného. K podmínce přiměřenosti rozhodnutí však žalovaná pouze konstatovala, že tato podmínka v § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců zakotvena není a pro její aplikaci není v tomto ustanovení opora. Dále žalovaná dovodila, že u družky stěžovatele a jejich nezletilého syna je dán stejný důvod ke zrušení platnosti jejich povolení k trvalému pobytu; nedojde tedy k jejich rozdělení a narušení jednoty jejich rodiny.

[38] Nejvyšší správní soud k uvedenému konstatuje, že pokud stěžovatel ve správním řízení namítal nepřiměřenost zásahu do svého soukromého a rodinného života a porušení čl. 8 Úmluvy s ohledem na svou konkrétní rodinnou a osobní situaci, měla se žalovaná zabývat otázkou, zda mohlo napadené rozhodnutí představovat nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele, a to bez ohledu na to, že zákon o pobytu cizinců v daném řízení posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a tohoto zákona nevyžadoval. Žalovaná se nevypořádala ani s otázkou přiměřenosti rozhodnutí z hlediska nejlepšího zájmu nezletilého dítěte stěžovatele, resp. nezabývala se otázkou, zda je v nejlepším zájmu dítěte zůstat s rodinou na území České republiky, a pokud by tomu tak bylo, zda mohl nad tímto zájmem převážit nějaký konkurující veřejný zájem. Žalovaná tak zatížila řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé; z tohoto důvodu měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit.

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Nejvyšší správní soud tedy z uvedených důvodů shledal kasační stížnost zčásti důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu. S ohledem na to, že v posuzovaném případě byly již v řízení před krajským soudem důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí žalované, postupoval Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. a zrušil rovněž rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem, který vyslovil zdejší soud ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán za přiměřeného použití § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.

[40] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného správního orgánu, jak o nákladech řízení o kasační stížnosti, tak i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší vůči žalované právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení.

[41] Stěžovatel v řízení před krajským soudem uhradil soudní poplatky ve výši 3000 Kč za podání žaloby a ve výši 1000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku. V řízení před kasačním soudem pak stěžovatel zaplatil soudní poplatek ve výši 5000 Kč za podání kasační stížnosti a ve výši 1000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku.

[42] Dále byl stěžovatel v řízení před krajským soudem zastoupen nejprve advokátem Mgr. Štěpánem Svátkem a v řízení před Nejvyšším správním soudem advokátem Mgr. Markem Čechovským. Proto mu náleží náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením;

pro určení její výše se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[43] Náklady stěžovatele za řízení o žalobě spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 2 x 3100 Kč za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu], a dále v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 2 x 300 Kč za dva úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelem na jeho právní zastoupení v řízení před krajským soudem činí částku ve výši 6800 Kč zvýšenou, vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem DPH, o částku 1428 Kč na DPH ve výši 21 %, celkem tedy 8228 Kč.

[44] Dále stěžovateli přísluší vůči žalované náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem, které spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 3100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], a dále v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelem na jeho právní zastoupení v řízení před Nejvyšším správním soudem činí částku ve výši 3400 Kč zvýšenou, vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem DPH, o částku 714 Kč na DPH ve výši 21 %, celkem tedy 4114 Kč.

[45] Za řízení před krajským soudem a Nejvyšším správním soudem tedy přísluší stěžovateli náhrada nákladů řízení v celkové výši 22 342 Kč. K jejímu uhrazení stanovil Nejvyšší správní soud žalované přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í :
Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 31. května 2018

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu